

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projekt ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw.

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Gabriela Lenartowicz

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Istotą problemu jest ryzyko likwidacji efektywnie funkcjonujących systemów zwrotu butelek szklanych wielokrotnego użytku, organizowanych samodzielnie przez wprowadzających, w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw. Obecne brzmienie art. 9 ust. 3 tej ustawy nakłada obowiązek zakończenia działalności systemów niezorganizowanych przez podmiot reprezentujący z dniem 31 grudnia 2025 r.

Problem posiada następujące wymiary praktyczne:

- a) **Zagrożenie dla poziomów zbiórki:** Obecne systemy producenckie osiągają efektywność na poziomie ponad 90%. Włączenie butelek wielokrotnego użytku do sformalizowanego, centralnego systemu kaucyjnego (skupionego na opakowaniach jednorazowych) rodzi ryzyko załamania tych poziomów poprzez wydłużenie łańcucha logistycznego i utratę kontroli nad rotacją opakowań.
- b) **Wzrost kosztów i cen:** Przymusowe uczestnictwo w systemie centralnym wiąże się z istotnym wzrostem kosztów logistycznych (opłaty producenckie, transport do centrów liczenia), co może skutkować wzrostem cen produktów dla konsumentów.
- c) **Nadmierna regulacja („gold-plating”):** Przepisy unijne (Dyrektywa SUP, Rozporządzenie PPWR) nie nakładają obowiązku objęcia szklanych butelek wielokrotnego użytku centralnym systemem kaucyjnym. Obecne przepisy krajowe wykraczają poza wymogi UE.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ **Nie**

Rekomendowanym rozwiązaniem jest nowelizacja przepisów odpowiednich ustaw umożliwiającą dalsze funkcjonowanie systemów zwrotu butelek szklanych wielokrotnego użytku na zasadach dotychczasowych lub w modelu mieszanym.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Przedłożony projekt zmierza do zróżnicowania sposobów realizacji obowiązku selektywnego zbierania opakowań, o których mowa w poz. 3 załącznika nr 1 a do ustawy, z zachowaniem dotychczasowych poziomów wymaganych przepisami prawa. Projekt przewiduje, że wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje oraz wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje pozostają zobowiązani do osiągnięcia poziomu selektywnego zbierania opakowań co najmniej w wysokości określonej w poz. 3 załącznika nr 1a do ustawy, przy czym zakres tego obowiązku pozostaje bez zmian. Zmianie ulega natomiast sposób jego wykonania, poprzez wprowadzenie możliwości wyboru pomiędzy uczestnictwem w centralnym systemie kaucyjnym a prowadzeniem samodzielnego systemu zbierania opakowań.

Projekt zmierza do doprecyzowania zasad wykonywania obowiązku selektywnego zbierania opakowań po napojach stanowiących butelki szklane wielokrotnego użytku. W aktualnym stanie prawnym istnieje możliwość zaliczania opakowań zebranych poza systemem kaucyjnym do realizacji obowiązku, o którym stanowi art. 21a ust. 2 ustawy, jednak brak jest przepisów określających szczegółowe warunki oraz sposób wykazywania spełnienia tego obowiązku w odniesieniu do systemów zbierania prowadzonych poza systemem kaucyjnym. Dlatego wprowadza się wyraźną regulację, z której wynika sposób liczenia poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych.

Jednocześnie proponuje się, aby uczestnictwo w centralnym systemie kaucyjnym w odniesieniu do opakowań z poz. 3 załącznika nr 1 a do ustawy miało charakter dobrowolny, przy pozostawieniu możliwości prowadzenia własnych systemów zbiórki butelek szklanych wielokrotnego użytku przez przedsiębiorców. Oznacza to odejście od konstrukcji obowiązkowego uczestnictwa w centralnym systemie kaucyjnym na rzecz modelu, w którym wprowadzający mogą – w granicach ustawowo określonych poziomów zbierania – samodzielnie, bez udziału podmiotu reprezentującego, zrealizować obowiązek selektywnej zbiórki.

Projekt ponadto przewiduje, że do wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje, o których mowa w poz. 3 załącznika nr 1 a do ustawy, którzy nie przystąpili do systemu kaucyjnego, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, z wyłączeniem przepisów odnoszących się do systemu kaucyjnego. Odesłanie to zapewnia spójność przepisów ustawowych, w szczególności w zakresie obowiązków sprawozdawczych, ewidencyjnych oraz odpowiedzialności za osiągnięcie wymaganych ustawowo poziomów selektywnej zbiórki. W przypadku wyboru przez przedsiębiorcę modelu samodzielnej selektywnej zbiórki nie zostanie on wyłączony z ogólnego reżimu obowiązków ciążących na wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, a jedynie przepis ten eliminuje te elementy, które są funkcjonalnie związane wyłącznie z uczestnictwem w systemie kaucyjnym.

W przypadku wprowadzających, którzy nie przystępują do centralnego systemu kaucyjnego i wykonują obowiązek selektywnego zbierania w ramach systemu samodzielnie utworzonego i utrzymywanego, projekt wprowadza obowiązek zawiadomienia ministra właściwego do spraw

klimatu o zamiarze samodzielnego osiągnięcia poziomów selektywnego zbierania opakowań, o których mowa w poz. 3 załącznika nr 1a do ustawy. Wprowadzający butelki szklane wielokrotnego użytku do obrotu, który chce korzystać z własnego systemu zbiórki będzie miał 3 miesiące na dokonanie takiego zawiadomienia liczone od dnia pierwszego wprowadzenia do obrotu produktów w opakowaniach na napoje objętych systemem pobierania i zwracania kaucji utworzonym przez tego wprowadzającego. Rozwiązanie to dotyczy w szczególności nowych systemów zbierania i służy zapewnieniu przejrzystości oraz sprawowania nadzoru nad realizacją obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Obowiązek ten ma na celu dostarczenie organowi centralnemu odpowiedzialnemu za nadzór nad systemami kaucyjnymi w Polsce kompletnej informacji o wszystkich funkcjonujących systemach zwrotu opakowań wielokrotnego użytku, co jest niezbędne dla monitorowania rynku i realizacji celów środowiskowych.

Dodatkowo, w treści art. 44 w nowoprojektowanym ust. 2a jednoznacznie potwierdzono, że w ramach systemów utworzonych i prowadzonych przez wprowadzających butelkę szklaną wielokrotnego użytku zwrot pobranej kwoty pieniężnej nie wymaga okazania dowodu zakupu. Ma to na celu zapewnienie spójności regulacyjnej i potwierdzenie dotychczasowej, powszechnej praktyki rynkowej, która jest dobrze znana i akceptowana przez konsumentów.

Projekt ustawy nowelizuje także art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1852 z późn. zm.) poprzez przedłużenie terminu granicznego dla funkcjonowania dotychczasowych systemów zwrotu butelek szklanych wielokrotnego użytku. Zamiast nakazu ich likwidacji, proponowany przepis wprost stanowi, że przedsiębiorcy, którzy utworzyli i prowadzili takie systemy przed wejściem w życie nowelizacji ustawy (tj. przed 13 października 2023 r.), mogą je nadal prowadzić na dotychczasowych zasadach, jednak nie dłużej niż do 31 grudnia 2028. Projekt ustawy dalej wprowadza również obowiązek dla przedsiębiorców chcących kontynuować prowadzenie systemów na zasadach dotychczasowych, aby zgłosili ten zamiar ministrowi właściwemu do spraw klimatu w terminie do dnia 31 marca 2026 r.

Projekt przewiduje wejście w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia z racji istotnego znaczenia przedmiotowych zmian dla przedsiębiorców, którzy oczekują pilnych zmian legislacyjnych, zapewniających stabilne i przewidywalne ramy prawne dla dalszego funkcjonowania istniejących, rynkowych systemów zwrotu szklanych butelek wielokrotnego użytku.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Celem projektowanej nowelizacji jest ochrona interesu publicznego poprzez utrzymanie sprawdzonych i efektywnych ekologicznie rozwiązań. Zmiana ma na celu usunięcie zbędnej bariery regulacyjnej i potwierdzenie, że systemy te mogą nadal funkcjonować na dotychczasowych zasadach,

stanowiąc alternatywę dla centralnego systemu kaucyjnego w odniesieniu do butelek szklanych wielokrotnego użytku. Projekt potencjalnie wywiera pozytywny, stabilizujący wpływ na rynek pracy, w szczególności w sektorze handlu detalicznego i logistyki. Zapobiega możliwemu wzrostowi kosztów funkcjonowania małych placówek handlowych, co mogłoby skutkować ich zamykaniem i redukcją zatrudnienia.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projektowane rozwiązania nie wywołują skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety JST

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Nie dotyczy

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zachowanie kontroli nad majątkiem (opakowaniami) i cyklem życia produktu.						
	sektor mikro-, małych i średnich	Zachowanie kontroli nad majątkiem (opakowaniami) i cyklem życia						

	przedsiębiorstw	produktu.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Niemierzalne	Nie dotyczy	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak regulacji skutkowałby koniecznością zamrożenia kapitału obrotowego na sfinansowanie kaucji w systemie centralnym (szacunkowo 270-830 tys. zł dla średniego podmiotu), co obciążałoby płynność finansową przedsiębiorstw.	

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

1. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input checked="" type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy
<input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input checked="" type="checkbox"/> inne: deregulacja obowiązków rozliczeniowych	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
Projekt ma charakter deregulacyjny. Zwalnia przedsiębiorców z obowiązku uczestnictwa w systemie podmiotu reprezentującego, eliminując konieczność prowadzenia skomplikowanych rozliczeń międzyoperatorskich.	

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

